

"Det talte ord gælder"

Spørgsmål BF: *Ministeren bedes redegøre for, hvilke konsekvenser de planlagte ændringer i reglerne om kompensation for tabt arbejdsfortjeneste for pasning af barn i eget hjem vil få for familier med handicappede børn for deres muligheder for fremover at kunne passe deres egne børn med handicap i hjemmet, frem for at der skal iværksættes andre tilbud til børnene og deres familier.*

Spørgsmål BG: *"Ministeren bedes redegøre for, hvilke konsekvenser de ændrede regler om kompensation for tabt arbejdsfortjeneste vil få for andre tilbud til handicappede børn, herunder om de vil medføre behov for øget kapacitet, hvordan de vil påvirke ventelisterne til f.eks. døgntilbud, specialbørnehaver m.v., og hvilke merudgifter kommunerne forventes at få i den forbindelse"*

Der er stillet to spørgsmål om konsekvenserne af de nye regler om tabt arbejdsfortjeneste. Spørgsmålene overlapper hinanden, og jeg vil derfor svare på de to spørgsmål under ét.

Lad mig indledningsvist slå fast. Jeg forstår godt, hvis der sidder en række familier med handicappede børn, som har svært ved at se, hvorfor det lige netop er dem, der skal indgå i regeringens genopretningspakke.

Vi har i en meget lang periode kun bygget videre og videre på det sociale område.

Vi har gennem årene skabt rigtige gode ordninger til gavn for borgerne – ordninger, der ligger langt ud over, hvad man gør i andre lande. Også i forhold til de lande, vi normalt sammenligner os med. Det har vi også i fremtiden med muligheden for at modtage tabt arbejdsfortjeneste.

Vi står i en økonomisk situation, hvor vi alle må holde for. Vi har været nødt til at gennemgå alle udgiftsområder.

Jeg har netop lagt vægt på, at alle familier – der i dag modtager tabt arbejdsfortjeneste – og som har indrettet sig derefter med hus, hjem og hvad der ellers hører familielivet til – har præcis de samme forhold efter lovændringen. Og det har de så længe de opfylder betingelserne for at være med i ordningen. Fuldstændig som i dag.

Det har været afgørende for mig, at ingen skal gå fra hus og hjem på grund af dette forslag.

De nye familier, der søger om tabt arbejdsfortjeneste kender vilkårene inden de søger og har således indrettet sig på dette.

I dag får man efter servicelovens § 42 om tabt arbejdsfortjeneste udmålt sin tabte arbejdsfortjeneste ud fra den tidligere bruttoindtægt, og der er ikke noget loft over ydelsen.

Det betyder, bl.a. som det har været fremme i pressen, at der er familier, der modtager store kompensationer for at passe deres børn i hjemmet.

De offentlige udgifter til tabt arbejdsfortjeneste har gennem årene været stigende, og gruppen af modtagere er vokset betydeligt. Samtidig er der rigtig mange deltidsmodtagere – og mange af disse kun med få timer om ugen.

I 2009 var der ca. 18.800, der i løbet af året modtog tabt arbejdsfortjeneste. I 2009 blev der udbetalt knap 1,3 mia. kr. i tabt arbejdsfortjeneste.

Antallet af modtagere af tabt arbejdsfortjeneste er stigende. Fra 2007 til 2009 er antallet af modtagere af tabt arbejdsfortjeneste steget med mere end 3.000 personer. I samme periode er det udbetalte beløb efter ordningen steget med mere end 300 mio. kr.

Udviklingen afspejler, at bestemmelsen bliver anvendt mangeartet i forhold til formålet. Formålet var netop at give forældrene mulighed for at passe deres børn i hjemmet i de tilfælde, hvor det var nødvendigt, og hvor det var mest hensigtsmæssigt, at det var forældrene, der passede barnet.

Der findes i serviceloven andre kompensationsordninger, hvor der er behov for at passe et familiemedlem – barn eller voksen – i hjemmet. Det er bl.a. servicelovens § 118 om pasning af nærtstående, hvor der også ydes kompensation. Her er der dog tale om, at man modtager et fast beløb.

KL har i forbindelse med afbureaukratiseringsprocessen foreslået, at servicelovens kompensationsordninger ensrettes, og senest er behovet for ændringer af ordningen nævnt i deres udspil ”Vilje til Velfærd”.

Det er blandt andet baggrunden for, at regeringen sammen med Dansk Folkeparti som led i genopretningsplanen har foreslået, at der sker en ensretning af servicelovens kompensationsordninger ved pasning af handicappede familiemedlemmer. Den går ud på at lægge et loft over niveauet for tabt arbejdsfortjeneste.

Det beløb, man maksimalt kan få udbetalt, hvis man modtager tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid, er ca. 231.000 kr. om året. Det er det samme som den ydelse, man får for at passe en nærtstående efter servicelovens § 118.

Hvis man har en årsløn, der er lavere end loftet på de ca. 231.000 kr., får man på samme måde som i dag udmålt sin tabte arbejdsfortjeneste ud fra sin bruttoindtægt.

Hvis man får tabt arbejdsfortjeneste på deltid, bliver det beløb, man højst kan få udbetalt, forholdsmæssigt nedsat. Hvis man f.eks. får tabt arbejdsfortjeneste på halv tid, vil man højst kunne få udbetalt 115.482 kr. om året.

Jeg vil lige komme med nogle eksempler, som viser, hvordan den nye model virker i praksis.

Hvis man tjener 228.000 kr. om året, vil man få det samme udbetalt i lønkompensation med den nye model, som man får i dag. Det er, fordi lønnen ligger under loftet. Det gælder, uanset om man modtager ydelsen på fuld tid eller på deltid.

Hvis man tjener 500.000 kr. om året og modtager tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid, vil man med den nye model få udbetalt ca. 231.000 kr. om året (altså ydelsesloftet) som erstatning for sin løn. Det er, fordi lønnen ligger over loftet.

Hvis man tjener 500.000 kr. om året og modtager tabt arbejdsfortjeneste med 10 timer om ugen, vil man få beregnet den tabte arbejdsfortjeneste forholdsmæssigt ud fra ydelsesloftet på ca. 231.000 kr. om året. Det er igen, fordi lønnen ligger over loftet.

Jeg vil gerne understrege, at der ikke med modellen ændres på de betingelser, som skal være opfyldt, for at man har ret til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det er altså for det første fortsat en betingelse, at man har et barn med handicap eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse

For det andet skal det være en konsekvens af handicappet eller lidelsen, at det er nødvendigt, at barnet passes i hjemmet.

Og for det tredje skal det være mest hensigtsmæssigt, at det er en af forældrene, der passer barnet.

Det er også vigtigt for mig at sige, at der ikke ændres på nogen af de andre handicapkompenserende ydelser i serviceloven. Det betyder, at familier med handicappede børn fortsat modtager særlige dagtilbud, merudgiftsydelse, tilbud om aflastning osv. i samme omfang som nu. Forslaget omhandler alene fremtidige modtagere af tabt arbejdsfortjeneste.

Ændringerne skal træde i kraft den 1. januar 2011, og nye familier, der søger om tabt arbejdsfortjeneste efter den dag, bliver omfattet af de nye regler.

Jeg vil gerne gentage, at de familier, som har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i 2010, ikke bliver berørt af det nye regelsæt. De fortsætter på den gamle ordning, så længe betingelserne for ydelsen er opfyldt.

Det gælder uanset omfanget af den tabte arbejdsfortjeneste, man har modtaget i 2010. F.eks. vil den familie, der har fået lønkomensation ved få dages hospitalsbesøg i løbet af 2010, kunne fortsætte på den gamle ordning.

Jeg vil også gerne understrege, at de familier, der løbende har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste gennem hele 2010 ikke overgår til den nye ordning, når kommunen efter 1. januar 2011 laver en opfølgning (eller genvurdering) af sagen. Disse familier fortsætter på den gamle ordning, fordi de har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i 2010.

Det har været vigtigt for både regeringen og Dansk Folkeparti, at de familier, der i dag er omfattet af regelsættet, fortsætter på gammel ordning. Deres økonomi bliver under ingen omstændigheder berørt af dette forslag.

Lad mig gøre det helt klart. Vi vil ikke have situationer, hvor folk skal gå fra hus og hjem på denne baggrund. Den

økonomi, man havde, da man gik ind i ordningen – har man også, selv om reglerne ændres.

Det betyder også, at nye forældre, der søger om tabt arbejdsfortjeneste, kender vilkårene fra starten. Det synes jeg er vigtigt at få slået fast. Det betyder også, at en række af de eksempler, som vi har set i løbet af de seneste par uger, ikke bliver berørt af de nye regler.

For en god ordens skyld vil jeg også gerne slå fast, at også de forældre, der hjemmetræner deres barn og får tabt arbejdsfortjeneste, er omfattet af den nye ordning på lige fod med andre.

Tal for 2007 viser, at for kun ca. 10 pct. af modtagerne udgør tabt arbejdsfortjeneste næsten hele deres indkomst. To tredjedele af disse ligger under loftet.

For de resterende 90 pct. af modtagerne modtages der ikke tabt arbejdsfortjeneste for den fulde arbejdstid.

For ca. halvdelen af modtagerne udgjorde den tabte arbejdsfortjeneste mindre end 10 pct. af deres årsindkomst.

Jeg forventer ikke, at dette forslag får konsekvenser for de andre handicapkompenserende ydelser.

Først og fremmest bliver ingen af de eksisterende modtagere berørt af det nye regelsæt. For det andet er det kun ganske få modtagere, der får fuldtidskompensation – og en stor del af disse vil ikke blive berørt af forslaget, fordi deres løn ligger under loftet.

Som det er praksis med alle lov- og regelændringer, skal de økonomiske aspekter ved forslaget drøftes med KL. Det er en helt traditionel DUT-forhandling mellem regeringen og de kommunale parter.

Lad mig afslutningsvist gentage, at jeg synes, at vi stadig har en rigtig god kompensationsordning, der fortsat ligger over, hvad der gælder i de fleste af de lande, vi normalt sammenligner os med. Det gælder også de andre nordiske lande.